

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ: ΑΓΓΕΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΤΣΑΚΑΝΙΑ ΜΑΡΙΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. Πόσα ηλεκτρόνια στο άτομο ${}_{33}\text{As}$ στη θεμελιώδη ηλεκτρονιακή κατάσταση έχουν $m_l = +1$;

- α. 5   β. 7   γ. 6   δ. 12

A2. Το ποσό θερμότητας που ανταλλάσσεται με το περιβάλλον κατά την πραγματοποίηση μιας χημικής αντίδρασης, υπό σταθερή πίεση, ισούται με την:

- α. ενθαλπία των αντιδρώντων.
β. ενθαλπία των προϊόντων.
γ. μεταβολή της εσωτερικής ενέργειας του συστήματος.
δ. μεταβολή της ενθαλπίας κατά την αντίδραση

A3. Η αντίδραση : $\text{H}_2 (\text{g}) + \text{Br}_2 (\text{g}) \rightarrow 2 \text{HBr} (\text{g})$ με $\Delta H^\circ = 28 \text{ kJ}$ είναι απλή αντίδραση.

Για την αντίδραση αυτή, ποιο από τα παρακάτω ισχύει;

- α. Αν η αντίδραση έχει $E_a = 47 \text{ kJ}$, τότε η αντίστροφη αντίδραση $2 \text{HBr} (\text{g}) \rightarrow \text{H}_2 (\text{g}) + \text{Br} (\text{g})$ θα έχει $E'_a = 75 \text{ kJ}$.
β. Η μονάδα για τη σταθερά k της αντίδρασης θα είναι το $\text{L} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{s}^{-1}$.
γ. Η αντίδραση πραγματοποιείται μόνο σε υψηλές θερμοκρασίες.
δ. Αν η αντίδραση γίνει σε υψηλότερη πίεση η σταθερά ταχύτητας k θα είναι μεγαλύτερη.

A4. Σε ποια μετάπτωση του ηλεκτρονίου του ατόμου του H εκπέμπεται φωτόνιο μικρότερου μήκους κύματος;

- α. $1s \rightarrow 2p$
β. $3p \rightarrow 2p$
γ. $2s \rightarrow 1s$
δ. $2s \rightarrow 3s$

A5. Το A(g) αντιδρά με το B (g), σύμφωνα με την εξίσωση: $\text{A} (\text{g}) + \text{B} (\text{g}) \rightarrow \text{M} (\text{g})$

Ο νόμος ταχύτητας της αντίδρασης είναι: $v = k \cdot [\text{A}] \cdot [\text{B}]$.

Σε ένα μίγμα των αντιδρώντων τα δύο συστατικά είναι σε στοιχειομετρική αναλογία και ασκεί στο δοχείο πίεση P .

Αν η πίεση αυξηθεί απότομα σε $3P$ με μεταβολή όγκου υπό σταθερή θερμοκρασία, πόσες φορές θα αυξηθεί η ταχύτητα της αντίδρασης;

- α. 3 φορές.
- β. 6 φορές.
- γ. 9 φορές.
- δ. 12 φορές.

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

ΘΕΜΑ Β

B1.

1) Για τα στοιχεία A και B γνωρίζουμε τα εξής:

Το στοιχείο A ανήκει στον p τομέα του Περιοδικού Πίνακα και το ιόν του A^{-3} , διαθέτει 12 ηλεκτρόνια σε p τροχιακά και 6 ηλεκτρόνια σε s τροχιακά, στη θεμελιώδη κατάσταση.

Το στοιχείο B ανήκει στον s τομέα του Περιοδικού Πίνακα και το άτομό του διαθέτει 6 ηλεκτρόνια σε s τροχιακά, στη θεμελιώδη κατάσταση.

α) Να προσδιορίσετε τους ατομικούς αριθμούς των στοιχείων A και B (μονάδες 2), αιτιολογώντας την απάντησή σας. (μονάδες 1)

β) Να εξηγήσετε σε ποια περίοδο και σε ποια ομάδα του Περιοδικού Πίνακα βρίσκεται κάθε ένα από τα παραπάνω στοιχεία A και B. (μονάδες 2)

γ) Για τα δύο στοιχεία A και B να συγκρίνετε:

i) την ατομική τους ακτίνα. (μονάδα 1) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 1)

ii) την ενέργεια $1^{ου}$ ιοντισμού τους. (μονάδα 1) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 1)

2) Να συγκρίνετε το μέγεθος των εξής ανιόντων, κατιόντων και ουδέτερων ατόμων:

(μονάδες 1)

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B2.

Να χαρακτηρίσετε κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις, που αναφέρονται στο P και Mg, ως Σωστή (Σ) ή Λανθασμένη (Λ). (μονάδες 5). Να αιτιολογήσετε τις απαντήσεις σας. (μονάδες 3)

α) Το άτομο ^{12}Mg είναι παραμαγνητικό.

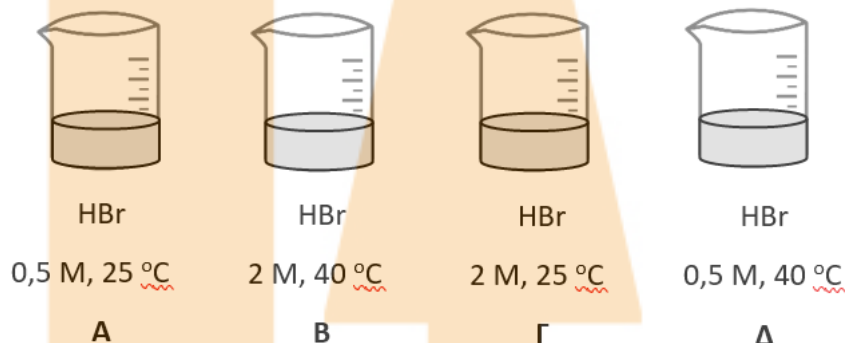
β) Αν η αντίδραση $4\text{PH}_3(\text{g}) \rightarrow 6\text{H}_2(\text{g}) + \text{P}_4(\text{g})$ πραγματοποιηθεί σε δοχείο σταθερού όγκου και σε σταθερή θερμοκρασία, η συνολική πίεση θα αυξηθεί

γ) Κατά τη επίδραση Mg σε P_4 παρατηρείται αύξηση της θερμοκρασίας του δοχείου της αντίδρασης. Η χημική αντίδραση, που περιγράφεται από τη χημική εξίσωση

δ) Με την προσθήκη $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{MgCl}$ σε HCHO , παρουσία άνυδρου αιθέρα, και υδρόλυση του προϊόντος, προκύπτει η ένωση $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$.

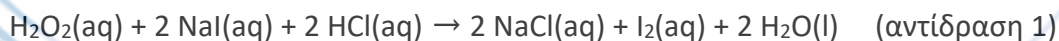
ε) Σε κάθε ένα από τα ποτήρια A, B, Γ και Δ υπάρχουν 100 mL διαλύματος HBr, όπως δείχνει το σχήμα. Αν προστεθεί η ίδια, μικρή ποσότητα σκόνης Mg σε κάθε ένα από τα διαλύματα, χωρίς μεταβολή όγκου, η αντίδραση, η οποία είναι απλή, θα έχει μεγαλύτερη αρχική ταχύτητα στο ποτήρι Δ.

ΜΟΝΑΔΕΣ 8

B3.

Διάλυμα H_2O_2 , και διάλυμα HCl προστίθεται σε διάλυμα NaI . Η αντίδραση που πραγματοποιείται περιγράφεται από την ακόλουθη χημική εξίσωση:

Ο νόμος ταχύτητας της παραπάνω αντίδρασης έχει προσδιοριστεί πειραματικά και είναι ο ακόλουθος:

$$v = k \cdot [\text{H}_2\text{O}_2] \cdot [\text{NaI}]$$

Για κάθε μία από τις παρακάτω μεταβολές, να εξηγήσετε την επίδρασή της στην τιμή της αρχικής ταχύτητας της αντίδρασης 1 (αύξηση, μείωση, καμία μεταβολή).

α) Προσθήκη καταλύτη για την πραγματοποίηση της αντίδρασης 1 σε σταθερή θερμοκρασία

β) Αύξηση της θερμοκρασίας των διαλυμάτων που αναμειγνύουμε.

γ) Προσθήκη αρχικά στο δοχείο στο οποίο πραγματοποιείται η αντίδραση, επιπλέον ποσότητας νερού, διατηρώντας σταθερή τη θερμοκρασία.

δ) Προσθήκη αρχικά στο δοχείο στο οποίο πραγματοποιείται η αντίδραση, επιπλέον ποσότητα διαλύματος HCl ίδιας συγκέντρωσης, διατηρώντας σταθερή τη θερμοκρασία.

ΜΟΝΑΔΕΣ 4

B4. Οι κβαντικοί αριθμοί τεσσάρων ηλεκτρονίων I, II, III και IV που ανήκουν στο ίδιο άτομο (A) είναι:

I: (4, 0, 0, +1/2), II: (3, 2, 1, +1/2)

III: (3, 2, 0, +1/2), IV: (3, 1, 1, -1/2)

Για τις ενέργειες των ηλεκτρονίων αυτών ισχύει:

A) $E_I < E_{II} = E_{III} < E_{IV}$ B) $E_I > E_{II} = E_{III} = E_{IV}$

Γ) $E_I > E_I > E_{III} = E_{IV}$ Δ) $E_I > E_{II} = E_{III} > E_{IV}$

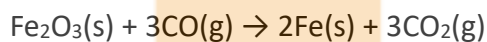
Να επιλέξετε την σωστή απάντηση με αιτιολόγηση

ΜΟΝΑΔΕΣ 3

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Δίνονται οι πρότυπες ενθαλπίες σχηματισμού του $\text{Fe}_2\text{O}_3(\text{s})$, του $\text{CO}(\text{g})$ και του $\text{CO}_2(\text{g})$ ίσες με $-840 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$, $-110 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$ και $-395 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$, αντίστοιχα.

α) Να υπολογιστεί η πρότυπη ενθαλπία της αντίδρασης:

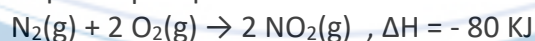
β) Ποσότητα μάζας 1 kg του ορυκτού αιματίτης περιέχει Fe_2O_3 σε ποσοστό 80% w/w καθώς και αδρανείς ύλες. Ποιο ποσό θερμότητας σε πρότυπη κατάσταση ελευθερώνεται ή απορροφάται κατά την πλήρη αντίδραση του Fe_2O_3 που υπάρχει σε 1 kg αιματίτη με την απαιτούμενη ποσότητα CO;

Σχετικές ατομικές μάζες O=16 ,Fe=56

ΜΟΝΑΔΕΣ 9

Γ2.

Σε κενό δοχείο όγκου 2 L εισάγονται 0,8 mol N_2 και 2 mol O_2 , οπότε και πραγματοποιείται η απλή αντίδραση :

• Η αρχική ταχύτητα της αντίδρασης είναι 0,2 M/s στους $^\circ\text{C}$.

• Η μέση ταχύτητα της αντίδρασης από την έναρξή της έως την ολοκλήρωσή της είναι 0,01 M/s.

A. Να υπολογίσετε την σταθερά ταχύτητας K στους $\theta^{\circ}\text{C}$.

B. Να υπολογίσετε την ταχύτητα της αντίδρασης τη χρονική στιγμή t , όταν έχουν εκλυθεί 40 KJ θερμότητας.

Γ. Να υπολογίσετε πόσος χρόνος (σε sec) απαιτήθηκε για να ολοκληρωθεί η αντίδραση.

ΜΟΝΑΔΕΣ 9

Γ3.

Σε δοχείο που περιέχει θερμαινόμενο Ni εισάγονται 67,2 L (stp) $\text{HC}\equiv\text{CH}$ και 2 g H_2 , οπότε πραγματοποιείται η κατάλληλη αντίδραση υδρογόνωσης.

Να υπολογίσετε τον μέγιστο όγκο διαλύματος (σε mL) Br_2 σε CCl_4 συγκέντρωσης 2 M που μπορεί να αποχρωματιστεί από το μίγμα υδρογόνωσης που θα προκύψει.

ΜΟΝΑΔΕΣ 7

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Σε δοχείο όγκου 2 L εισάγονται 14,6 g ισομοριακού μίγματος H_2 και Cl_2 . Το μίγμα θερμαίνεται και πραγματοποιείται υπό σταθερή θερμοκρασία η αντίδραση (1):

Για την αντίδραση αυτή ο νόμος ταχύτητας της αντίδρασης προσδιορίστηκε πειραματικά ότι είναι: $v = k \cdot [\text{H}_2] \cdot [\text{Cl}_2]$ ($k = 5 \text{ M}^{-1}\text{s}^{-1}$). Διαπιστώθηκε ότι μέχρι τη στιγμή $t_1 = 20 \text{ s}$ έχουν ελευθερωθεί $q_1 = 5,28 \text{ kcal}$ και μέχρι τη στιγμή $t_2 = 40 \text{ s}$ έχουν ελευθερωθεί επιπλέον $q_2 = 1,76 \text{ kcal}$.

α) Να υπολογιστεί ο αριθμός των mol του HCl που έχει παραχθεί μετά από 20 s, καθώς και η ταχύτητα v_1 της αντίδρασης τη χρονική στιγμή t_1 .

β) Να υπολογιστούν τα mol του HCl που έχουν παραχθεί μετά από 40 s, καθώς και η ταχύτητα v_2 της αντίδρασης για $t = t_2$.

γ) Να εξηγήσετε γιατί $v_2 < v_1$ και γιατί $q_2 < q_1$.

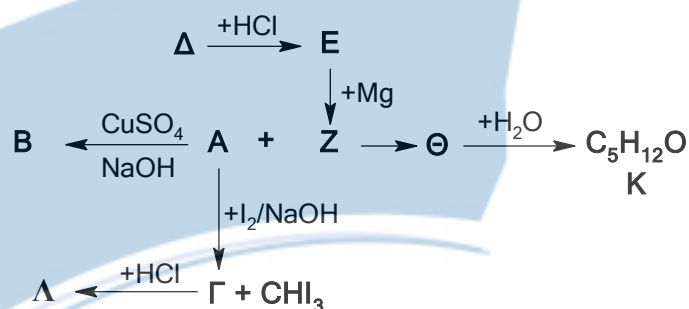
Τα ποσά θερμότητας και η ενθαλπία μετρήθηκαν στις ίδιες συνθήκες.

Σχετικές ατομικές μαζες $\text{H}=1$, $\text{Cl}=35,5$

ΜΟΝΑΔΕΣ 9

Δ2. Δίνεται το παρακάτω διάγραμμα χημικών μετατροπών:

Να γράψετε τους συντακτικούς τύπους των οργανικών ενώσεων Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Θ, Κ και Λ

ΜΟΝΑΔΕΣ 6

Δ3. Σε πέντε δοχεία αριθμημένα από το 1 έως το 5 περιέχονται οι ενώσεις:

Εκτελούμε τις παρακάτω δοκιμές:

- Με προσθήκη αλκαλικού διαλύματος ιωδίου (I_2/NaOH) σχηματίζεται κίτρινο ίζημα στο περιεχόμενο των δοχείων 3 και 4.
- Με προσθήκη μεταλλικού νατρίου ελευθερώνεται αέριο στο περιεχόμενο των δοχείων 2,3 και 5.
- Με προσθήκη όξινου διαλύματος KMnO_4 παρατηρείται αποχρωματισμός στο περιεχόμενο των δοχείων 1, 2, 3 και 4.

α) Να βρείτε ποια ένωση περιέχεται σε κάθε δοχείο.

β) Ένα υδατικό διάλυμα (Δ), όγκου 1 L, περιέχει $\text{CH}_3\text{CH}=\text{O}$ με συγκέντρωση 0,2 M και $\text{HCH}=\text{O}$ με συγκέντρωση C. 100 mL του διαλύματος (Δ) μπορούν να αποχρωματίσουν 160 mL διαλύματος KMnO_4 0,1 M οξεισιμένου με H_2SO_4 . Να βρείτε τη συγκέντρωση C.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!